

Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“

1. Üldalused	1
1.1. Valdkonnapädevus	2
1.2. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming	3
1.3. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks Võnnu Keskkoolis	4
1.4. Õppe kavandamine ja korraldamine	5
1.5. Hindamine	6
2. Ainekavad	10
2.1. Eesti keel	10
2.1.2. Õpitulemused ja õppesisu	14
4. klass	14
5. klass	18
6. klass	21
7. klass	25
8. klass	29
9. klass	32
2.2. Kirjandus	36
2.2.1. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	38
2.2.2. Õppeainete õpitulemused ja õppesisu	40
II kooliaste (5.-6. klass)	40
III kooliaste	42
2.3. Eesti keel teise keelena	44
2.3.1. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	45
6. -7. klass	46
8. - 9. klass	49

1. Üldalused

Ainevaldkonna õppeainete nädalatundide maht on välja toodud Võnnu Keskkooli põhikooli õppekava üldosas. Ainevaldkonna kirjelduses on välja toodud taotletavad õpitulemused ja õppesisu valdkonnasisene lõiming ning võimalused läbivate teemade käsitlemiseks ning üldpädevuste arendamiseks kooliastme ning klassi kaupa.

1.1. Valdkonnapädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, mis tähendab suutlikkust tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku, riikliku ja iseenda identiteedi alust, mõista erinevaid kirjandustekste ning nende tähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos. Keele- ja kirjanduspädevus hõlmab teadmisi ja oskusi, kujundamaks keele- ja kultuuriteadlikku inimest, kes käitub nii suulisel kui ka kirjalikus suhtluses verbaalsele ja sotsiaalsele kontekstile vastavalt.

Keele- ja kirjandusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks omandab õpilane järgmised valdkonnapädevused:

- 1) austab keelt kui kultuuri kandjat ja vahendajat, hindab seda kui avaliku suhtluse vahendit, väärtustab eesti rahvuskirjandust ja rahvapärimust ning keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 2) saavutab keeleteadlikkuse, arvestab kultuuris välja kujunenud keelekasutus- ja suhtlustavasid, teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
- 3) loeb, esitab ning kirjutab eri tüüpi ja liiki tekste, analüüsib tekstide keelekasutust, ülesehitust ja vormistust, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) leiab, hindab kriitiliselt ning kasutab eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, austab intellektuaalomandit;
- 5) mõistab ilukirjandusteose kunstilisi väärtusi, analüüsib ja tõlgendab eri tüüpi ning eri žanris tekstide ülesehitust, väljendust ja sisu;

6) omandab lugemisharjumuse, väärtustab lugemist, kujundab loetu põhjal oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, rikastab mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda keele- ja kultuuriteadmisi.

1.2. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Põhikooli keele- ja kirjandusõpetust ühendab eesmärk tunda õppida, osata ja vallata loomulikku keelt, mis on mõtete ja tunnete vahendaja, kultuurilise, riikliku ja iseenda identiteedi kandja ning rahvuskultuuri vundament. Keeleoskus kõnes ja kirjas on inimese mõtlemis- ja tundevõime kujunemise, intellektuaalse arengu ja sotsialiseerumise alus. Eesti keele valdamine Eestis on hariduslik vajadus, mis on eduka ja jätkusuutliku õppimise eeldus kõikides õppeainetes.

Ainevaldkonna õppeainetes omandab õpilane keele- ja kirjandusteadmisi, arendab lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusoskusi, et kasvada põhikooli lõpuks teadlikuks, aktiivseks ja vastutustundlikuks lugejaks, kirjutajaks ja suhtlejaks. Ainevaldkonna õppeained toetavad õpilase keele- ja kirjanduspädevuse kujunemist, identiteediloomet ning sotsiaalset ja kultuurilist arengut. Õpilane on võimeline eetilisi norme, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, motiveeritult ja teadlikult õppima ja tegutsema. 1.–4. klassis arendatakse eesti keele õppes kõiki keeleõpetuse osaoskusi, esmajoones suhtlus-, lugemis- ja tekstiloomeoskust ning õigekeelsust eri tekstiliikide, sealhulgas ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eri õppeained, mida seob tekstikeskne ja žanriteadlik käsitusviis ning kõikide keeleõpetusoskuste mitmekülgne ja tasakaalustatud arendamine.

Eesti keele kui teise keele õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja selle lisade põhimõtetest ning nendes kirjeldatud keeleoskustasemetest. Eesmärk on õpilaste toimetulek eestikeelses ühiskonnas, sh suutlikkus jätkata õpinguid ja siseneda tööturule.

Ainevaldkonnasisese lõimingu põhialus on tekstikeskne keele- ja kirjandusõpetus, kus tekstikäsitus hõlmab erinevaid tekste ja tekstitoiminguid. Tekstide kaudu õppides täieneb õpilase tekstikogemus ning kujuneb žanri- ja kontekstitunnetus. Keeleõppe tekstivalikus on eeldatavalt esindatud erinevad autentset ühiskonnas toimimiseks vajalikud tekstitüübid ja -liigid, nii suulised kui ka kirjalikud tekstid, mis

peegeldavad suhtlustavasid ja -olukordi. Oskust tekste mõista ja luua arendatakse lõimitud aine- ja tekstiõpetuse kaudu, mis seotakse ortoloogia, grammatika ja leksika õpetamisega.

Kirjandusõppes soodustatakse õpilase kirjandushuvi, arendatakse tema lugejavõimeid, mõtteja tundemaailma, kujundatakse eetilisi tõekspidamisi ja esteetilisi hoiakuid, vaadeldakse sõnakunsti poetikat ja kujundikeele olemust ning edendatakse väljendusoskust nii kõnes kui ka kirjas. Kirjandustekstide lugemise ja uurimise eesmärk on avardada õpilase kultuurikogemust, rikastada tema keeletunnetust, pakkuda inspiratsiooni ning toetada isiksuslikku arengut. Keele- ja kirjandusõpetusse lõimitakse audiovisuaalseid väljendusviise (pilt, film, video jm).

1.3. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks Võnnu Keskkoolis

Keele ja kirjanduse valdkonna ained lõimuvad valdkonnaüleselt kõikide õppeainetega ja toetavad pädevuste saavutamist teistes ainevaldkondades. Keeleoskus loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks ja toimetulekuks nii isiklikus kui ka avalikus elus. Kõikide valdkondade õppeained arendavad omakorda keelekasutuse põhipädevusi: sõnavara tundmist ja rakendamist, tekstimõistmist ja -loomet, pädevust suuliselt ja kirjalikult suhelda. Valdkonnaülene lõiming tähendab, et kõikides õppeainetes tuleb ainekirjaoskuse 3 saavutamiseks tegeleda tekstitoimingutega, st eri liiki tekstidega, ning tähelepanu juhtida ortograafia- ja grammatikareeglite normipärasele rakendamisele. Õpilaste funktsionaalne ja kriitiline kirjaoskus kujuneb välja mitte üksnes eesti keele, vaid kõigi õppeainete õppimise tulemusel, mis eeldab pidevat koostööd aineõpetajate vahel. Keele- ja kirjandusõpetuse eriosa on tõsta õpilaste keeleteadlikkust, st anda teadmisi keele kohta, mis tagab tõhusa suhtluspädevuse, arusaamise keele varieerumisest žanriti ning grammatikast kui tähendusloome vahendist.

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi ja läbivaid teemasid. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö kogu õpilase õppeaja vältel, kuid oluline roll on ka teistel tugivõrgustikel, sh kodusel toetusel ja lapsevanema vastutusel. Üldpädevusteni jõutakse eri allikatest teavet hankides ja seda kriitiliselt hinnates, eri liiki tekste lugedes, nende üle arutledes ja

väideldes, erilaadseid tekste funktsionaalselt koostades ja kirjutades. Üldpädevuste kujundamisel kasutatakse erinevaid koostöövorme, õppemeetodeid ja -keskkondi, sh digivahendeid ja -võtteid, veebi- ja e-õppekeskkondi, analüüsitakse ja lahendatakse elulisi probleemolukordi ja väärtuskonflikte, arvestatakse õpilaste isikupära ja andelaadi. Üldpädevuste saavutamist toetab valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Läbivad teemad toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades rakendada, väärtusnorme, -hoiakuid ja -hinnanguid kujundada ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust. Läbivad teemad kui ühiskonnas tähtsustatud aineteülesed valdkonnad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vahendiks, neid on oluline arvestada emakeele ja kirjanduse õppesisu ja õpitulemuste kavandamisel, kooli õppekava koostamisel ja koolikeskkonna kujundamisel. Läbivate teemade käsitlemist toetavad projekt- ja probleemõpe, uurimis- ja loovtegevused, lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusülesanded ning mitmekülgne info- ja digikirjaoskus.

1.4. Õppe kavandamine ja korraldamine

Valdkondlikku õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üld- ja valdkonnapädevustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatus rõhuasetustest ning lõimingust teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) arvestatakse didaktika nüüdisaegsete käsituste ja ainevaldkonnas toimunud arenguga, võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas;
- 3) toetatakse lõimingut valdkonna sees, õppeainete vahel ja õppekava läbivate teemadega, arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid;
- 4) rakendatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õppetegevusi, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi;
- 5) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalseid eripärasid ja -võimeid, kasutatakse diferentseeritud sisu ja sobivat pingutust nõudvaid

ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;

6) taotletakse mõõdukat ja ühtlaselt jaotuvat õpikoormust, mis soodustab motivatsiooni ning jätab aega puhkuseks ja huvitegevuseks;

7) tegeldakse probleemikeskselt ja kogemuspõhiselt eluliste nähtuste ja olukordadega, seostatakse oskusi igapäevaelu ja jätkuõpingutega;

8) loetakse ja käsitletakse eri tüüpi ja liiki tekste ea- ja jõukohasuse, valikulisuse ja huvidele vastavuse põhimõttel ning ühise identiteedi kujundamise eesmärgil;

9) kujundatakse õpilase keeleteadlikkust, metakeele valdamist, suhtlus- ja väljendusoskust, keeleressursside ja -allikate teadliku kasutamise oskust;

10) kasutatakse digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, arendatakse info-, meedia- ja digikirjaoskust;

11) arendatakse eri liigis ning žanis ilukirjandustekstide avatud ja loovat analüüsi-, tõlgendamis- ja mõistmisoskust, ilukirjandusliku poetika tundmist;

12) tegeldakse tekstilooma ja -esitlusega ning omaloomingulise kirjutamisega, kasutatakse selleks ka digivahendeid ja veebikeskkondi.

1.5. Hindamine

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealasete teadmiste, oskuste ja hoiakutega. Hoiakute hindamisel (nt mõistab, kujundab, tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid.

Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus. Selleks rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida väljendatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnetena. Diagnostilise hindamise käigus selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ja spetsiifilised õpiraskused, et kavandada järgnevat õppimist ja õpetamist.

Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida nii õppetöös püstitatud eesmärkide saavutamist kui ka riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne võib kujuneda õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnetel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima. Eesti keele õppimisel I kooliastmes hinnatakse õpilase 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist, 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist, 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet.

Eesti keele õppimisel II ja III kooliastmes hinnatakse õpilase 1) suulist ja kirjalikku suhtlust, 2) tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist, 3) tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist, 4) keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevelikute teadvustamist. Keeleõpetuses on suurem osakaal erinevate kirjalike tekstide hindamisel, sest kirjalik keel on peamine keeleoskuse näitaja. Õigekeelsust ja keeleteadlikke valikuid hinnatakse üldjuhul tekstiloomet osana tekstiliigi eripära ja kirjutamise eesmärgi kontekstis.

Eesti keeles hinnatakse peamiselt eri tüüpi ja liiki kirjalikke tekste. I kooliastmes hinnatakse jutustavaid tekste, näiteks suulisi ja kirjalikke ümberjutustusi, kirjalikku jutustust pildi, pildiseeria või muu alusteksti põhjal, jutustusi enda elust. II kooliastmes hinnatakse jutustavaid, kirjeldavaid ja põhjendavaid tekste, sealhulgas kirjalikku jutustust alusteksti põhjal, jutustavat kirjandit, arvustust. Teabetekstidest hinnatakse kirjeldust, iseloomustust, kokkuvõtteid, kultuuriainelisi lühiuurimusi, nende põhjal loodud esitlusi ja ettekandeid ning e-kirja kirjutamist. III kooliastmes hinnatakse ka arutlevat kirjandit, selle ülesehitust, teksti vastavust teemale, asjakohaseid näiteid, võrdlemise, seoste loomise ja järelduste tegemise oskust ning

isikliku suhtumise väljendamist põhjendatud argumentide toel. III kooliastmes hinnatakse teabetekstidest kindlal eesmärgil kirjutatud ülevaateid ja kultuuriainelisi lühiuurimusi, nende põhjal loodud esitlusi ja ettekandeid ning avaliku suhtluse žanre, nagu näiteks avaldus. Peale selle hinnatakse oskust kirjutada levinumaid meediažanre.

Tekstide hindamisel seatakse hindamiskriteeriumid, mis arvestavad tekstiliigile omaseid tunnuseid ja õpilase keelelist arengut. Hindamiskriteeriumid puudutavad tekstide sisu ja ülesehitust, konteksti sobivat lausestust ja sõnastust, õigekirja ja vormistust.

Kirjanduse õpitulemusi hinnatakse eesti keele õpitulemustest eraldi alates 5. klassist. II ja III kooliastmes hinnatakse kirjanduse õppimisel 1) tervikteoste ja tekstikatkendite lugemist ja tutvustamist, 2) tekstide jutustamist ja esitamist, 3) kirjandustekstide analüüsi, tõlgendamist ja mõistmist, 4) omaloomingulisi töid, 5) kirjandusteadmisi (nt kirjandusmõistete ja kirjandusloolise konteksti tundmist).

Eesti keele ja kirjanduse õpitulemuste kontrolli ja hindamise vormid peavad olema mitmekesised. Need peavad hõlmama suulisi ja kirjalikke tegevusi, ühe- ja mitmeotstarbelisi sooritusi, nagu individuaalsed, paaris- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased kontrolltööd, analüüsi- ja tõlgendusülesanded, lugemispäeviku pidamine ja õpimapi koostamine. Hindamiseks sobivad veel mitmesugused oskusi edendavad sooritusülesanded, nagu luule-, proosa- ja draamateksti esitamine, arutleva kirjandi kirjutamine, uurimis- või praktilise töö tegemine, projekti koostamine ja elluviimine, ettekande loomine ja esitlemine, avalik esinemine. Lugemiskontrollile, mis piirdub sisu meenutavate faktiküsimustega, tuleb eelistada arutlusele suunavaid analüüsi- ja tõlgendusküsimusi, mõttevahetust teksti väärtuste ja sõnumi üle.

Kirjanduse hindamisel pole alati (nt loovtöodes ja tekstitõlgendustes) võimalik täpselt määratleda teadmiste ja oskuste standardit, mistõttu on hindamise skaala võrdlemisi paindlik. Hinnates omaloomingulisi töid, võib tunnustada idee ja teostuse originaalsust, iseseisvust, üldistavust või muud vaatenurka. Arutluste (nt arutlevate kirjandite) puhul hinnatakse arvamuste ja seisukohtade veenvust, argumenteeritust, seostatust. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kõikides kirjalikes töodes

tähistab aineõpetaja keelevead, kuid hindamisel arvestab soorituse väärtusi vastavalt ülesande eesmärgile ja kokkulepitud hindamiskriteeriumidele.

Eesti keele kui teise keele aines hinnatakse saavutatud õpitulemusi, mis põhinevad Euroopa keeleõppe raamdokumendi vastava taseme kirjeldustel. Eesti keele kui teise keele õppes käsitletakse keelevigu õppimise loomuliku osana ning neid parandatakse ja arvestatakse hindamisel vastavalt õppetegevuse eesmärgile.

Keele ja kirjanduse valdkonna ainete hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa ja Võnnu Keskkooli põhikooli õppekava üldosa sätetest.

1.6. Õppekeskkond

Kool koostöös aineõpetajatega korraldab keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpet:

- 1) viisil, kus luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu;
- 2) ruumis, kus saab kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, et arendada info-, meedia- ja digikirjaoskust;
- 3) ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks inventari ümber paigutada (nt rühmatööd, õppemängud, draamaõppe ülesanded);
- 4) eesti keel teise keelena õppetunnis rühmades, mille soovitatav suurus on kuni 15 õpilast;
- 5) väljaspool kooliruume, et rakendada õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (nt projekt-, õues- ja reisiõpe) ja -tegevusi (nt õppekäik teatrisse, muuseumisse, raamatukokku, kohtumised kirjanike ja tõlkijatega, osavõtt olümpiaadidest ja konkurssidest, valdkondlikud teemapäevad ja -nädalad).

Pädevuste peamiste komponentide – teadmiste, oskuste ja hoiakute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob sobiva õppekeskkonna ja toetab väärtuskasvatust, ning koolil, kus normide, väärtuste, rituaalide, sümbolite ja lugude kaudu edendatakse omanäolist koolikultuuri.

2. Ainekavad

2.1. Eesti keel

Eesti keele oskus on nii aineõpetuse eesmärk kui ka õppekavas sätestatu omandamise alus. Eesti keele oskus kõnes ja kirjas pole üksnes inimese identiteedi, tema mõtlemis- ja tundevoime kujunemise alus, vaid ka jätkusuutliku ja ennastjuhtiva õppimise eeldus kogu edasiseks eluks. Kui õpilane mõistab eesti keele tähtsust sotsiaalse suhtluse vahendina ja rahvusliku kultuuri kandjana, kujuneb ta täisväärtuslikuks ühiskonnaliikmeks, kes suudab ennast erinevates suhtlusolukordades selgelt ja ladusalt väljendada, mõistab erinevaid tekste, on võimeline argumenteerima ja mõtestatud teksti looma.

Põhikoolis pannakse alus õpilaste sotsiaalsele kirjaoskusele, st oskusele kasutada keelt teadlikult ja kriitiliselt isiklikus ja avalikus elus, õppe- ja tööolukorras. Õpilastes kujundatakse teadmisi ja oskusi, mis hõlmavad keelt, selle variante, eri tüüpi ja liiki tekste ning mis lubavad toime tulla suulise ja kirjaliku suhtlusega, tekstide vastuvõtu ja loomisega. Keeleõpetuse kõrgeim siht on aidata õpilasel kujuneda iseseisvaks teksti vastuvõtjaks ja loojaks, kes on omandanud tänapäeva eesti kirjakeele.

1.–4. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärke. I kooliastmes loeb õpilane vähemalt kümme, 4. klassis vähemalt neli tervikteost eesti või maailma lastekirjandusest. Alates 5. klassist on eesti keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihipärase lugemise, suulise keelekasutuse ja kirjutamisoskust.

I kooliastmes keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisel nii suulisele kui ka kirjalikule keelele. Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemisja kirjutamisoskuse arendamisega. Esmase kirjutamisoskuse kujundamisest sõltub edasise kirjaliku eneseväljendusoskuse tõhusus. Suuline keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist.

Lugemise õpetamisel arendatakse lugemistehnilist vilumust ja kujundatakse oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada. Kirjutamise

Õpetamisel viimistletakse kirjatahnikat, kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning arendatakse suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt. Loetav käekiri on alus kirjalikule eneseväljendusele viisil, kus ka teised kirjanad aru saaksid. Esimeses kooliastmes on oluline saavutada sihipärane kirjutamisoskus, samuti oskus oma mõtteid kirjalikult väljendada. Ilukirjanduse terviktekste valib õpilane õpetaja soovitusel lugemiseks nii eesti kui ka välisautoritelt, arendades oskust loetud teost tutvustada, selle põhjal jutustada ja küsimuste toel arutleda. Tähtis on kujundada lugemisharjumus, soodustada positiivset lugemiskogemust ja pakkuda lugemisrõõmu.

II ja III kooliastmes kujundatakse õpilaste teadmisi ja oskusi neljas õppevaldkonnas: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloome ning keeleteadlikkus. Siingi on eesti keele õpetamise keskmes (tervik)tekstid ja katkendid või tekstikorpused ning nendega seotud tekstitoimingud. Keelepädevuse tagab võimalikult eripalgeline, kuid autentne ja adekvaatne tekstivalik, mis võimaldab omandada keeleteadmisi ja kujundada hoiakuid. Suhtlemisõpetusega kujundatakse oskust kasutada multimodaalses suhtluses eri kanaleid ja keskkondi (sh netikeskkonda), oskust arvestada suhtlemisel eesmärki, partnerit ja olukorda, oskust vahendada teavet, väljendada oma arvamusi ja hinnanguid. Tähelepanu pööratakse ka netiturvalisusele. Suhtlusoskuse arendamisel tehakse informatiivseid esitlusi (nt raamatututvustusi) nii individuaalselt kui ka koostöös.

Teksti vastuvõtu õpetusega kujundatakse oskust tekste leida ja valida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, samuti rakendatakse erinevaid lugemis- ja kuulamisvõtteid ning süvendatakse oskust teksti mõista ja sellele reageerida. Arendatakse kriitilise lugemise oskust ning analüüsitakse erinevaid tarbetekste. Elulähedaste ja tähenduslike aine- ja muude tekstide käsitlemine lõimitakse tekstide ülesehitusliku eripära, sõnavara, grammatika ja õigekeelsuse õpetamisega, et kujundada õpilases loomulik keeleteadlikkus.

Tekstiloome õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljendusoskust, mille puhul õpilane tajub situatsiooni ja adressaati ning suudab oma mõtteid selgelt ja täpselt, tekstiliigile omasel viisil väljendada. Jutustavate, kirjeldavate ja arutluselementidega tekstide kõrval hõlmab kirjutamine avarat tekstivälja alates tarbetekstidest kuni ilukirjanduseni. Tekstiloomes on

põhirõhk kirjutamise protsessil, õpilane järgib kirjutamise etappe alates eeltööst kuni lõpptulemuse vormistamise ja viimistlemiseni.

Keeleteadlikkuse õpetusega avardatakse keeleteadmisi, omandatakse õigekeelsuspõhimõtted, kujundatakse eesti keelt väärtustavat hoiakut. Arendatakse oskust tänapäeva eesti kirjakeelt teadlikult kasutada, kujundatakse arusaamist keele arengust ja muutumisest ning murrete eripärast. Keeleteadlikkust, mis peab tagama korrektse ja mitmekülgse kirjakeele omandamise, õpetatakse muude tekstitoimingute osana.

Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldot, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning kirjutatakse eri liiki tekste. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata. Keeleallikate kasutamine lõimitakse tekstiloomesse, st, et õpilane oskab teabe põhjal langetada teadlikke keelevelikuid, mis arvestavad suhtlusolukorra sobivust. Tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.

2.1.1. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Õpilane: 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) väärtustab eesti keelt; 3) omandab eesti keele lugemistehnika; 4) loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondadest;	Õpilane: 1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit; 3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;	Õpilane: 1) väärtustab oma rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust; 2) väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit; 3) on keeleteadlik, väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt

<p>5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja arvutil eri keskkondades;</p> <p>6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;</p> <p>7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;</p> <p>8) tunneb eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;</p> <p>9) kujundab lugemise kaudu esmaseid hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist.</p>	<p>4) teeb õpitu piires keeleteadlikke valikuid, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara;</p> <p>5) loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest;</p> <p>6) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;</p> <p>7) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;</p> <p>8) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära;</p> <p>9) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi;</p> <p>10) väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.</p>	<p>korrektselt suuliselt ning kirjalikult;</p> <p>4) loeb tekste vilunult, eesmärgistatult ja kriitiliselt eri keskkondades ja allikatest;</p> <p>5) kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;</p> <p>6) analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga;</p> <p>7) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära ning funktsiooni;</p> <p>8) kujundab lugemise kaudu väärtushoiakuid ja tõekspidamisi;</p> <p>9) väljendab end sobivat ja rikkalikku sõnavara kasutades;</p> <p>10) omandab lugemisharjumuse ja väärtustab lugemist.</p>
--	---	--

2.1.2. Õpitulemused ja õppesisu

4. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>1) kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi;</p> <p>2) annab lühidalt edasi kuuldu sisu;</p> <p>3) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes;</p> <p>4) esitab kuuldu ja nähtu kohta küsimusi;</p> <p>5) väljendab oma arvamust, annab infot edasi selgelt ja ühemõtteliselt;</p> <p>6) leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku vormi;</p> <p>7) kasutab sõnastikke ja teatmeteoseid;</p> <p>8) esitab peast luuletuse või rolliteksti;</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>1) loeb eakohast teksti ladusalt ja mõtestatult;</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Hääliku pikkuste eristamine.</p> <p>Kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine.</p> <p>Kuuldule hinnangu andmine. Õpetaja ettelugemise järel oluliste mõistete ja seoste leidmine.</p> <p>Kuuldud tekstist lühikokkuvõtte sõnastamine. Kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel.</p> <p>Tekstidest fakti ja fantaasia eristamine. Lavastuse, kuuldu proosa-, luuletuste sisu ümberjutustamine.</p> <p>Visuaalsed ja tekstilised infoallikad, nende usaldusväärsus (fakt, arvamus). Sõnavara avardamine ja täpsustamine, töö sõnastikega. Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslastega, täiskasvanutega suheldes, suulises kõnes ja kirjalikus tekstis.</p> <p>Vestlus antud teema piires. Küsimustele vastamine, esitlus, tutvustus. Oma arvamuse avaldamine, seisukoha põhjendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Suulises keelekasutuses kirjakeele põhinormingute järgimine.</p> <p>Dialoogi, dramatiseeringu koostamine ja esitamine.</p> <p>Pantomiim. Rollimäng. Erinevate strateegiatega kasutamine kõneülesannetes. Küsimuste moodustamine nt intervjuu tegemiseks.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Lugemistehnika arendamine, häälega ja hääleta lugemine, pauside, tempo ja intonatsiooni jälgimine; lugemist hõlbustavad võtted. Oma lugemise jälgimine ning lugemisoskuse hindamine.</p>

<p>2) mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;</p> <p>3) otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse;</p> <p>4) vastab teksti põhjal koostatud küsimustele tekstinäidete või oma sõnadega, koostab teksti kohta küsimusi;</p> <p>5) leiab teksti peamõtte; kirjeldab teksti põhjal sündmuste toimumise kohta ja tegelasi;</p> <p>6) leiab tekstist vajalikku infot;</p> <p>7) on läbi lugenud vähemalt neli eakohast raamatut;</p> <p>8) tutvustab loetud kirjandusteose sisu ja tegelasi ning kõneleb loetust;</p> <p>9) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kõnekäänu, kirja;</p>	<p>Tööjuhendi lugemine. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, tabel, skeem, kaart jm). Tekstide võrdlemine etteantud ülesande piires.</p> <p>Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Kujundlik keelekasutus. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide, üksiksõnade jm alusel. Enne lugemist teemakohaste teadmiste ja kogemuste väljaselgitamine, oma küsimuste esitamine ning uute teadmiste vastu huvi äratamine (mida tean, mida tahaksin teada).</p> <p>Kirjandusteksti süžee, sündmuste toimumise koht, aeg ja tegelased. Sündmuste järjekord.</p> <p>Arutlemine tekstis käsitletud teema üle. Tegelaste käitumise motiivide analüüs. Oma arvamus sõnastamine ja põhjendamine. Küsimustele vastamine tekstinäidetega või oma sõnadega. Töö tekstiga: tundmatute sõnade tähenduse selgitamine, märkmete tegemine loetu põhjal, märksõnaskaemi, küsimuste koostamine. Loetava kohta kava, skeemi koostamine. Rollimäng. Dramatiseering.</p> <p>Luuletuse sisu eripära määramine; riimide leidmine ja loomine, riimuvate sõnade toel värsside loomine. Luuletuse ja proosateksti mõtestatud esitamine (meeleolu, laad).</p> <p>Trükistes (raamat, ajaleht, ajakiri) orienteerumine ning sealt vajaliku teabe leidmine.</p> <p>Huvipakkuva raamatu leidmine, iseseisev lugemine, vajaliku info leidmine. Loetud raamatu sisu ja tegelaste tutvustamine klassikaaslastele, jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine.</p>
---	--

<p>Tekstiloom</p> <p>1) jutustab ja kirjutab loetust ning läbielatud sündmusest;</p> <p>2) jutustab tekstilähedaselt, kokkuvõtlikult kavapunktide järgi, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;</p> <p>3) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit, inimest;</p> <p>4) kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile;</p> <p>5) kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel;</p> <p>6) teeb oma tekstiga tööd;</p>	<p>Tekstiliikide eristamine: jutustus, muinasjutt, luuletus, näidend, vanasõna, kõnekäänd, kiri Ilukirjandus: kunstmuinasjutt, tõsielujutt eakaaslastest, ilu- ja aimekirjandus loomadest, seiklusjutt, näidend, rahvaluule, värsslugu, vanasõnad ning kõnekäänud.</p> <p>Tekstiloom</p> <p>Ümberjutustamine ja ümberjutustuse kirjutamine: tekstilähedane, kokkuvõtlik, valikuline kavapunktide järgi, märksõnade ja küsimuste toel. Aheljutustamine. Loo ümberjutustamine uute tegelaste ja sündmuste lisamisega.</p> <p>Loetu ja kuuldu põhjal jutustamine, kirjeldamine. Esemelendi, inimese kirjeldamine. Iseloomulike tunnuste esitamine.</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p> <p>Esitamise eesmärgistamine (miks, kellele, mida). Esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine; õige hingamine ja kehahoid.</p> <p>Jutustus pildi või pildiseeria põhjal, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu, kirjeldus, seletus, tarbetekstid (juhend, teade), ajakirjandustekstid (uudis, intervjuu, pildi allkiri, kuulutus, reklaam).</p> <p>Protsesskirjutamine: kirjutamiseks valmistumine (märksõnad, idee- või mõtteskeem, sündmuste kaart, pilt, rollimäng jne), teksti eri versioonide kirjutamine, viimistlemine, toimetamine, avaldamine, tagasiside saamine.</p> <p>Keeleteadlikkus</p>
--	---

<p>Keeleteadlikkus</p> <p>1) märgib kirjas õigesti lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja kaashäälikuid;</p> <p>2) märgib sõnades õigesti kaashäälikuühendit;</p> <p>3) kirjutab sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;</p> <p>4) poolitab sõnu (õpitud reeglite piires);</p> <p>5) tunneb ära liitsõna;</p> <p>6) kirjutab suure algustähega isiku ja kohanimed ja väike algustähega õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetused;</p> <p>7) kasutab õpitud keelendeid nii kõnes kui kirjas vastavalt suhtlemise eesmärgile, funktsioonile ja suhtluspartnerile, jälgib oma tekstis õpitud ortograafiareegleid;</p> <p>8) pöörab tegusõnu olevikus, moodustab ainsust ja mitmust, olevikku ja minevikku;</p> <p>9) leiab vead enda ja kaaslaste kirjutistes õpitud keelendite piires;</p> <p>10) parandab leitud vead sõnaraamatu, kaaslase ja/või õpetaja abiga;</p> <p>11) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti;</p>	<p>Eesti keel teiste keelte seas. Teised Eestis kõneldavad keeled.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri.</u></p> <p>Tähestik. Täis- ja kaashäälikud. Suluga ja suluta häälikud. Helilised ja helitud häälikud. Võõrtähed ja -häälikud. Täis- ja kaashäälikuühend.</p> <p>Kaashäälikuühendi õigekiri. g, b, d s-i kõrval (nt jalgsi, kärbsed).</p> <p>h õigekiri.</p> <p>i ja j õigekiri (tegijanimi).</p> <p>Tutvumine gi- ja ki-liite õigekirjaga. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades).</p> <p>Õppetegevuses vajalike võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Üldkasutatavad lühendid.</p> <p>Lühendite õigekiri.</p> <p>Nimi ja nimetus. Isiku- ja kohanimed, ametinimetused ja üldnimetused.</p> <p>Eakohase teksti eksimatu ära kiri tahvilt. Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (40–60 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus.</u></p> <p>Sünonüümid. Antonüümid.</p> <p>Liitsõnamoodustus: täiend- ja põhisõna, liitsõna tähendusvarjund. Liitsõna ja liitega sõna erinevused.</p> <p><u>Vormiõpetus</u></p> <p>Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, lihtminevik. Jaatava ja eitava kõne kasutamine. Tegusõna pööramine ainsuses ja mitmuses. Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Nimisõnade</p>
---	---

	<p>kokku- ja lahkukirjutamine. Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine.</p> <p><u>Lauseõpetus</u></p> <p>Lause. Lause laiendamise lihtsamaid võimalusi. Lihtlause. Lihtlause kirjavahemärgid. Küsi-, väit- ja hüüdlause lõpumärgid ja kasutamine. Otsekõne ja saatelause.</p>
<p>Hindamine</p> <p>Hindamise eesmärk on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) toetada õpilase arengut 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima. <p>Võnnu Keskkoolis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hinnatakse suulist ja kirjalikku suhtlust; 2) tekstide vastuvõttu; 3) tekstiloomet ning tekstide õigekeelsust. 4) kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtlikku hindamist. <p>Õpetaja lähtub hindamisel Võnnu Keskkooli hindamisjuhendist.</p>	<p>Sündmuste ja õppekäikude sidumine eesti keelega 4. klassis</p> <p>Osavõtt kultuurimaja ja raamatukogu sündmustest.</p> <p>Osalemine õppekäikudel.</p> <p>Õigekirjanädal.</p> <p>Jõulupidu.</p> <p>Luulekonkurss.</p> <p>Jutukirjutamisvõistlus.</p> <p>Kinokülastus.</p> <p>Loomekohvik.</p>

5. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) valib juhendamise toel suhtluskanali; 	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Keelekasutus erinevates suhtlusolukordades: koolis, avalikus kohas, eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes,</p>

<p>2) leiab koos partneri või rühmaga vastuseid lihtsamatele probleemülesannetele, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;</p> <p>3) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi;</p> <p>4) võtab loetut ja kuuldut lühidalt kokku nii suulises kui ka kirjalikus vormis.</p>	<p>suulises kõnes ja kirjalikus tekstis; kaasõpilase ja õpetaja eesmärgistatud kuulamine ja kuuldu põhjal tegutsemine ja hinnangu andmine; küsimustele vastamine; arvamuse avaldamine, põhjendamine paaris- ning rühmatöö ajal ning kõnejärg; kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine.</p>
<p>Teksti vastuvõtt</p> <p>1) tunneb õpitud tekstiliike (teabetekst) ning selle kasutamise võimalusi;</p> <p>2) loeb ja mõistab eakohaseid õpivaldkonna tekste;</p> <p>3) võrdleb tekste omavahel, esitab küsimusi ja arvamusi ning teeb lühikokkuvõtteid;</p> <p>4) kasutab töös tekstidega õpitud keele- ja tekstimõisteid.</p>	<p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Eesmärgistatud lugemine, lugemist hõlbustavad võtted; tööjuhendi lugemine; kava koostamine; õppetekstide mõtestatud lugemine (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart); trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendest vajaliku teabe leidmine.</p>
<p>Tekstiloom</p> <p>1) leiab juhendamise teel tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ning internetist;</p> <p>2) jutustab, kirjeldab ning arutleb suuliselt ja kirjalikult, vormistab kirjalikud tekstid korrektseti;</p> <p>3) kirjutab loovtöid;</p> <p>4) avaldab viisakalt ning olukohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või</p>	<p>Tekstiloom</p> <p>Loetule, nähtule või kuuldule hinnangu andmine nii kirjalikult kui ka suuliselt.</p> <p><i>Protsesskirjutamine:</i> suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine;</p> <p><i>Kirjandi ülesehitus:</i> sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus; mustand. Lisateabe otsimine, uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega;</p> <p>teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal.</p> <p><i>Kirjeldamine:</i> sõnavalik, oluliste ja iseloomulike tunnuste</p>

<p>teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis;</p> <p>5) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid tekste luues ning seostades.</p> <p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <p>1) tunneb eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliikide tüüpjuhte ja järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid; 2) moodustab ning kirjavahemärgistab lihtlauseid, sh koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;</p> <p>3) kontrollib õigekeelsussõnaraamatust ja sõnaveebist sõna tähendust ja õigekirja.</p>	<p>esitamine; eseme, olendi ja inimese kirjeldamine.</p> <p><i>Jutustamine</i>: oma elamustest ja juhtumustest rääkimine ning kirjutamine;</p> <p>sidus lausestus;</p> <p>Otsekõne kasutamine jutustuses; minavormis jutustamine; arutlemine.</p> <p>Raamatust kokkuvõtte ning lugemissoovituse ning luuletuse kirjutamine.</p> <p>Õigekeelsus ja keelehoole</p> <p>Eesti keel teiste keelte seas, teised Eestis kõneldavad keeled, kirjakeel ja argikeel.</p> <p>Häälikuõpetus ja õigekiri</p> <p>Tähestik, täis- ja kaashäälikud; helilised ja helitud häälikud; suluga ja suluta häälikud; täis- ja kaashäälikuühend; kaashäälikuühendi õigekiri; sulghäälikute naabrid, h õigekiri; i ja j õigekiri (tegijanimed); silbitamine ja poolitamine; sulghäälik sõna keskel; õigekirja kontrollimine sõnaraamatust (nii raamatust kui ka veebivariandist).</p> <p>Vormiõpetus ja õigekiri</p> <p>Käändsõnad: käändsõnade liigid: nimisõna, omadussõna, arvsõna, asesõna; käänamine: käänded, nende küsimused ning tähendus; ainsus ja mitmus; nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine; omadussõna käänamine koos nimisõnaga.</p> <p>Lauseõpetus ja õigekiri</p> <p>Lause, alus ja öeldis; lause laiendamise lihtsamaid võimalusi; korduvate lauseliikmete kirjavahemärgistamine koondlause; koondlause kasutamine tekstis; liitlause, lihtlause sidumine liitlauseks; sidesõnaga ja sidesõnata liitlause.</p>
---	--

<p>Võimalikud praktilised tööd Konkurssidel ja olümpiaadidel osalemine. Klassi almanahhi koostamine. Klassi tegevuste igakuine kajastamine.</p>	
<p>Võimalikud õppekäigud Koostöö teiste põhikooli klassidega. Õppekäigud teaduskeskustesse, muuseumidesse, õpperadadele, teatritesse.</p>	
<p>Hindamise eesmärk on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) toetada õpilase arengut 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima. <p>Võnnu Keskkoolis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hinnatakse suulist ja kirjalikku suhtlust; 2) tekstide vastuvõttu; 3) tekstiloomet ning tekstide õigekeelsust. 4) kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtlikku hindamist. <p>Õpetaja lähtub hindamisel kooli hindamisjuhendist.</p>	

6. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) valib juhendamise abil olukorrale vastava suhtluskanali; 2) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, avaldab viisakalt ja olukorrast lähtuvalt arvamust, sõnastab järelduse; 3) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Suuline arvamuse avaldamine ja vestlus etteantud teemal, vastulausele reageerimine ning seisukohast loobumine. Küsimustele vastamine, esitlus ja tutvustus. Väite põhjendamine. Seisukoha põhjendamine paaris- või rühmatöö ajal ning kõnejärg. Kaaslase täiendamine ja parandamine. Kaasõpilaste töödele hinnangu andmine ja tunnustuse avaldamine. Klassivestlus, diskussioon. Telefonivestluse alustamine ja lõpetamine. Virtuaalkeskkonnas suhtlemise eesmärgid, võimalused,</p>

<p>4) põhjendab oma seisukohta ja aktsepteerib kaaslaste põhjendatud seisukohti;</p> <p>5) kasutab suhtluses sobivaid keelevahendeid, sh korrektset kirjakeelt õpitu piires nii suulisel kui ka kirjalikus suhtluses.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;</p> <p>2) iseloomustab õpitud tekstiliike ja nende kasutamise võimalusi;</p> <p>3) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;</p> <p>4) võrdleb tekste, esitab küsimusi, avaldab arvamust, teeb tekstist lühikokkuvõtte;</p> <p>5) kuulab ja jälgib vastuvõetavat teksti, valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi;</p> <p>6) tunneb keele ja kirjanduse valdkonna teabekeskondi, leiab neist vajaliku teabe;</p> <p>7) võrdleb eri allikatest pärit infot, eristab olulist ebaolulisest, fakti arvamusest.</p> <p>Tekstiloom</p> <p>1) leiab juhendamise abil tekstiloomeks vajalikku teavet;</p> <p>2) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise</p>	<p>ohud, privaatsus ja avalikkus. E-kiri.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Raadio- ja telesaadete eripära, vormid ning liigid. Eesmärgistatud kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekterimine. Trüki ja veebiajakirjandus: pressifoto, karikatuur, pildiallkiri. Reklaam: sõnum, pildi ja sõna mõju reklaamis, adressaat, lastele mõeldud reklaam. Tarbetekstide keel: kataloogid, kasutusjuhendid, toodete etiketid. Skeemist, tabelist, kuulutusest, sõiduplaanist ja hinnakirjast andmete kirjapanek ning seoste esiletoomine. Tarbe- ja õppetekstide (reegel, juhend, tabel, skeem, kaart, saatekava jne) mõtestatud lugemine. Veebi(teabe)keskkondade (veebisõnastikud, kodulehed jms) teadlik kasutamine, fakti ja arvamuse eristamine. Trükised (raamat, ajaleht, ajakiri), nendes orienteerumine ning vajaliku teabe leidmine. Visuaalselt esitatud info (foto, joonise, graafiku) põhjal lihtsamate järelduste tegemine, seoste leidmine. Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, vaatamine, kokkuvõtte tegemine, kuuldu konspekterimine.</p> <p>Tekstiloom</p> <p>Protsesskirjutamine: suuline eeltöö, kava ja mõttekaardi koostamine, teksti kirjutamine, viimistlemine, toimetamine ja avaldamine, tagasiside saamine. Kirjandi ülesehitus. Sissejuhatus, teemaarendus, lõpetus.</p>
---	--

<p>põhietappe;</p> <p>3) jutustab, kirjeldab, võrdleb ja arutleb suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>4) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;</p> <p>5) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste;</p> <p>6) vormistab kirjalikud tekstid korrektselt nii käsikirjas kui ka arvutis.</p> <p>Keeleteadlikkus</p> <p>1) nimetab Eestis kõneldavaid keeli, sugulaskeeli ja rahvaid;</p> <p>2) eristab keelevariante, sh murdeid, sotsiolekte, toob näiteid nende kasutusest;</p> <p>3) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliikide tüüpjuhte ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme;</p> <p>4) moodustab ja kirjavahemärgistab lihtlauseid, sealhulgas koondlauseid ja lihtsamaid liitlauseid;</p> <p>5) järgib eesti õigekirja aluseid ja õpitud põhireegleid;</p> <p>6) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;</p> <p>7) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke,</p>	<p>Mustand. Oma vigade leidmine ja parandamine.</p> <p>Lisateabe otsimine. Alustekst, selle edasiarenduse lihtsamad võtted. Visuaalsed ja tekstilised infoallikad ning nende usaldusväärsus. Eri allikatest pärit info võrdlemine, olulise eristamine ebaolulisest. Teksti loomine pildi- ja näitmaterjali põhjal. Fakt ja arvamus. Uue info seostamine oma teadmiste ja kogemustega. Lühiettekanne ja esitlus internetist või teatmeteostest leitud info põhjal. Privaatses ja avalikus keskkonnas suhtlemise eetika. Kiri, ümbriku vormistamine.</p> <p>Keeleteadlikkus</p> <p>Kirjakeel, argikeel, murdekeel.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u></p> <p>g, b, d s-i kõrval. Tähe h õigekiri. Tähtede i ja j õigekiri (tegijanimed ja liitsõnad). Liidete -gi ja -ki õigekiri. Sulghäälik võõrsõna algul ja sõna lõpus, sulghäälik sõna keskel. Tähtede f ja š õigekiri. Sagedamini esinevate võõrsõnade tähendus, hääldus ja õigekiri. Silbitamine ja poolitamine (ka liitsõnades). Õigekirja kontrollimine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u></p> <p>Kirjakeelne ja argikeelne sõnavara, uudissõnad, murdesõnad, släng. Sünonüümid, antonüümid, homonüümid, nende kasutamine. Sõnavaliku täpsus erinevates tekstides. Igapäevaste võõrsõnade asendamine omasõnadega ja vastupidi. Sõna tähenduse leidmine sõnaraamatutest (nii raamatu- kui ka veebivariandist).</p> <p><u>Vormiõpetus</u></p>
--	---

<p>leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.</p>	<p>Tegusõna. Tegusõna ajad: olevik, liht-, täis- ja enneminevik. Nimisõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Omadussõna käänamine koos nimisõnaga. lik- ja ne-liiteliste omadussõnade käänamine ning õigekiri. Omadussõnade võrdlusastmed. Võrdlusastmete kasutamine. Omadussõnade tuletusliited. Omadussõnade kokku- ja lahkukirjutamine (ne- ja line-liitelised omadussõnad). Arvsõnade õigekiri. Rooma numbrite kirjutamine. Põhi- ja järgarvsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Kuupäeva kirjutamise võimalusi. Arvsõnade käänamine. Põhi- ja järgarvsõnade kirjutamine sõnade ja numbritega, nende lugemine. Arvsõnade kasutamine tekstis. Sõnaraamatute kasutamine käändsõna põhivormide kontrollimiseks.</p> <p><u>Lauseõpetus</u></p> <p>Liitlause. Lihtlause sidumine liitlauseks. Sidesõnaga ja sidesõnata liitlause. Kahe järjestikuse osalausega liitlause kirjavahemärgistamine. Otsekõne ja saatelause. Saatelause otsekõne ees, keskel ja järel. Otsekõne kirjavahemärgid. Otsekõne kasutamise võimalusi. Üte ja selle kirjavahemärgid.</p> <p><u>Muud õigekirjateemad</u></p> <p>Algustäheõigekiri: ajaloosündmused; ametinimetused ja üldnimetused; perioodikaväljaanded; teoste pealkirjad. Üldkasutatavad lühendid. Lühendite õigekiri. Lühendite lugemine.</p>
<p>Põhimõisted</p> <p>Dialog, argikeel, kirjakeel, murdekeel, murre, fakt, arvamus. Tarbetekst, õppetekst, ilukirjandustekst, ajakirjandustekst. Häälilud (täis-, sulg- ja kaashäälilud), tegijanimi, liitsõna, rõhuliide, võõrsõnad, silbitamine, poolitamine. Uudissõnad, sünonüümid, antonüümid, homonüümid, tegusõnad, nimisõnad, omadussõnad, arvsõnad (põhi- ja järgarvsõnad). Liitlause, lihtlause, lauseliikmed (alus, öeldis), sidesõna, osalause, otsekõne, kaudkõne, üte.</p>	

Lühend.

Võimalikud praktilised tööd

- konkurssidel ja olümpiaadidel osalemine
- paberkandjal ajalehe kokkupanek (ajalehetoimetuse rollide ja töö simuleerimine)
- soome-ugri rahvaste päeva korraldamine
- ettevalmistatud diskussioon päevakorralisel teemal
- taskuhäälingu/telemängu loomine

Võimalikud õppekäigud

- külastused muuseumitesse ja teemakeskustesse
- osalemine Võnnu kogukonna ja Kastre valla üritustel
- kohtumised erialaspetsialistidega
- kino- ja teatrikülastused

7. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>1) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;</p> <p>2) märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevalikuid;</p> <p>3) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>4) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi;</p> <p>5) võtab kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Suulise ja kirjaliku suhtluse erijooned. Kirjakeel vs. argikeel. Suhtlusolukord, selle komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorra ja -partneri arvestamine. Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, suhtlemise lõpetamine. Telefonivestlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmatöö ajal arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Väitlus, väitluse reeglid. Kuuldust ja loetust kokkuvõtte tegemine ning asjakohaste küsimuste esitamine. Veebisuhtlus. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik.</p>

<p>kokku;</p> <p>6) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>1) seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli;</p> <p>2) loeb ja kuulab sihipäraselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;</p> <p>3) võrdleb tekste omavahel, selgitab arusaamatuks jäänut, esitab küsimusi ja vastuväiteid, avaldab arvamust, vahendab teksti, võtab kokku, kommenteerib, tõlgendab ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega;</p> <p>4) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendamisel, seoste loomisel ning tekstile reageerimisel.</p> <p>Tekstiloome</p> <p>1) põhjendab ja avaldab viisakalt ning asjakohaselt oma arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>2) oskab kasutada omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekste luues kui ka seostades;</p>	<p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem jm).</p> <p>Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.</p> <p>Meediatekstide põhiliigid ja tunnused: uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaž, kuulutus. Uudise ülesehitus ja pealkiri. Arvamusloo ülesehitus ja pealkiri. Peamised keelelised mõjutamisvõtted. Kriitiline lugemine. Fakti ja arvamuse eristamine. Meedia olemus ja eesmärgid tänapäeval. Põhilised meediakanalid. Televisioon ning raadio: avalik-õiguslikud ja erakanalid. Kvaliteetajakirjandus ja meelelahutuslik meedia.</p> <p>Tekstiloome</p> <p>Kirja kirjutamine ja vormistamine, keelevahendite valik.</p> <p>Uudise kirjutamine: materjali kogumine, infoallikad, vastutus avaldatu eest. Uudise pealkirjastamine.</p> <p>Intervjuu tegemine: valmistumine, küsitlemine, kirjutamine, toimetamine ja vormistamine. Arvamuse kirjutamine: seisukoha kujundamine käsitletava probleemi kohta, selle põhjendamine. Kirjalike tööde vormistamise ja teksti arvutitöötuse põhimõtted.</p>
--	--

<p>3) kirjutab suhtlussituatsiooni sobivaid tekste, arvestab teksti vastuvõtjat, järgib õigekirjanorme, kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid ja sõnavara;</p> <p>4) kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid ja teeb saadud teabe põhjal teadlikke keelevelikuid.</p> <p>Keeleteadlikkus</p> <p>1) eristab kirjakeelt kõnekeelest;</p> <p>2) teab eesti keele murdeid;</p> <p>3) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;</p> <p>4) oskab õigekirjajuhiseid leida internetiallikest, sõna- ja käsiraamatutest; kasutab arvuti õigekirjakorrektorit;</p> <p>5) teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme;</p> <p>6) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates;</p> <p>7) teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni;</p> <p>8) kasutab tekstide koostamisel tavakohast ülesehitust ja vormistust.</p>	<p>Keeleteadlikkus</p> <p>Kirjakeel ja kõnekeel. Eesti keele erikujud. Oskussõnavara.</p> <p><u>Häälikuõpetus ja õigekiri</u></p> <p>Häälikute liigitamine. Kaashäälikuühendi põhireegli rakendamine liitega sõnades, kaashäälikuühendi õigekirja erandid. Veaohtliku häälikuõigekirjaga sõnad. Silbitamine, pikk ja lühike silp. Õigehääldus: rõhk ja välde. Välte ja õigekirja seosed. Omasõnad ja võõrsõnad. Veaohtlike võõrsõnade õigekiri. Õigekeelsussõnaraamatust (nii interneti- kui ka raamatuvariandist) õigekirja ning õigehäälduse kontrollimine.</p> <p><u>Sõnavaraõpetus</u></p> <p>Sõna ja tähendus, sõnastuse rikastamine, sünonüümide tähendusvarjundid, homonüümid ja veaohtlikud paronüümid.</p> <p><u>Vormiõpetus ja õigekiri</u></p> <p>Sõnaliigid: tegusõnad, käändsõnad (nimi-, omadus, arv- ja asesõnad) ning muutumatud sõnad (määr-, kaas-, side- ja hüüdsõnad). Sõnaliikide funktsioon lauses. Tegusõna pöördelised vormid: pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood. Tegusõna vormide kasutamine lauses.</p>
--	--

Tegusõna käändelised vormid. Tegusõna astmevaheldus: veahtlikud tegusõnad ja sõnavormid; õige pöördvormi leidmine õigekeelsussõnaraamatust. Vormimoodustus tüüpsõna eeskujul. Liit-, ühend- ja väljendteigusõna. Tegusõna kokku- ja lahkukirjutamine. Käändsõnad. Käänetevahelised seosed. Veahtlikud käändevormid. Käändsõna astmevaheldus: veahtlikud käändsõnad ja sõnavormid. Vormimoodustus tüüpsõna eeskujul. Omadussõna võrdlusastmed: veahtlikud sõnad. Käändsõnade kokku- ja lahkukirjutamine. Numbrite kirjutamine: põhi- ja järgarvud, kuupäevad, aastad, kellaajad. Muutumatud sõnad. Määr- ja kaassõnade eristamine.

Põhimõisted

Suuline ja kirjalik keel, kirjakeel ja argikeel, suhtlusolukord, väitlus. Eri liiki tekstid (tarbe-, teabe-, ilukirjandus ja ajakirjandustekstid), meediatekstid (uudislugu, arvamislugu, intervjuu, reportaaž, kuulutus), fakt ja arvamus, meedia, televisioon, raadio. Oskussõnavara. Häälilid (täis-, sulg- ja kaashäälilid), kaashäälikuühend, silbitamine, pikk ja lühike silp, rõhk, välde, astmevaheldus, omasõna ja võõrsõna, sünonüümid, homonüümid, paronüümid. Sõnaliigid (teigusõnad, käändsõnad sh nimi-, omadus, arv- ja asesõnad, muutumatud sõnad sh määr-, kaas-, hüüd- ja sidesõnad), teigusõnade pöördelised vormid (pööre, arv, aeg, kõneviis, tegumood) ja teigusõna käändelised vormid, liit-, ühend- ja väljendteigusõnad, omadussõna võrdlusastmed, kokku- ja lahkukirjutamine.

Võimalikud praktilised tööd

- väitluse pidamine päevakajalisel teemal
- soome-ugri keelte tunni/päeva ettevalmistamine
- mitmeetapilised loovülesanded õpetaja tagasisidestamisega
- keelenädala korraldamine ja sellel osalemine

Võimalikud õppekäigud

- külastused muuseumitesse ja teemakeskustesse
- osalemine Võnnu kogukonna ja Kastre valla üritustel
- kohtumised erialaspetsialistidega
- kino- ja teatrikülastused

8. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>1) märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevalikuid;</p> <p>2) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>3) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi;</p> <p>4) võtab kuuldu ja loetu nii suulises kui ka kirjalikus vormis kokku;</p> <p>5) algatab ja arendab nii suhtlust kui ka teemasid;</p> <p>6) arutleb eakohastel teemadel ja lahendab probleemülesandeid;</p> <p>7) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>1) tunneb olulisi tekstiliike, nende põhijooni ja kasutamise võimalusi;</p> <p>2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;</p> <p>3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast liigist ja autorist;</p> <p>4) märkab kujundlikkust mõjutusvahendina.</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Suhtlusolukord, suhtlusolukorra komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorraga arvestamine. Suhtlemisel partneri arvestamine. Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmatöö käigus arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine, kaaslase öeldu/ tehtu täiendamine ja parandamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine. Väitlus, väitluse reeglid. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediažanrid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Uurimuse eesmärk ning ülesehitus. Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja</p>

<p>Tekstiloom</p> <p>1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis;</p> <p>2) tunneb kirjutamiseks ja esinemiseks valmistumise etappe;</p> <p>3) oskab eesmärgipäraselt kirjutada kirjandit;</p> <p>4) oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).</p> <p>Keeleteadlikkus</p> <p>1) teab eesti keele lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust, kasutab ja mõistab tekstis keelendeid;</p> <p>2) teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni ning eristab kirjakeelt kõnekeelest;</p> <p>3) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;</p> <p>4) oskab leida õigekirjajuhiseid internetiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit;</p> <p>5) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsid ja hinnates;</p> <p>6) teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni; kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust.</p>	<p>tõlgendamine. Kõne kuulamine ning märkmete tegemine. Kõnest olulise teabe ja probleemide leidmine ning kokkuvõtte tegemine.</p> <p>Konspekterimine. Kõne põhjal küsimuste esitamine. Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused. Avalik ja varjatud mõjutamine. Meediaetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõtte ning selle piirangud.</p> <p>Tekstiloom</p> <p>Teabe leidmine, reprodutseerimine ning seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires. Alustekstide (meedia- ja teabetekstid) põhjal kirjutamine: refereerimine, arutlemine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise võimalused. Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine. Kõne näitlikustamine. Ettekande koostamine ja esitamine. Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. Kirjandi teema ja peamõtte. Kirjandi ülesehitus. Teksti liigendamine. Jutustava, kirjeldava ja arutleva kirjandi kirjutamine.</p> <p>Keeleteadlikkus</p> <p>Eesti kirjakeele kujunemine.</p> <p><u>Algustäheõigekiri</u></p> <p>Nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad.</p>
---	--

	<p><u>Lauseõpetus ja õigekiri</u></p> <p>Lause. Lause suhtluseesmärgid. Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide. Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ning täiendite kirjavahemärgistamine, koondlause. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ning kasutamine lauses. Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalause ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudkõne ja tsitaat. Otsekõnega lause muutmine kaudkõneks.</p>
<p>Põhimõisted</p> <p>Suhtlusolukord, suulise suhtluse tavad (pöördumine, tervitamine, telefonivestlus), dialoog, diskussioon, kompromiss, hinnang, väitlus. Tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediažanrid), teabetekstidest õpiku- ja populaarteaduslikud tekstid, uurimus, kõne, reklaamtekst, meediaeetika, sõnavabadus. Alustekst, refereerimine, viitamine, kirjand. Nimi, nimetus, pealkiri. Lause, lauseliikmed (alus, öeldis, sihitis, määrus, öeldistäide), täiend, liht- ja liitlause, koondlause, rindlause (osalause), põimlause (pea- ja kõrvallause), segaliitlause, lauselühend, lisand, üte, otsekõne, kaudkõne, tsitaat.</p> <p>Võimalikud praktilised tööd</p> <ul style="list-style-type: none"> - suhtlusolukordade lavastamine - väitlus päevakorralisel teemal (ettevalmistatud), - loovülesanne õpetaja ja kaasõpilaste tagasisidega - referaadi kirjutamine - keeleteemaliste ühisürituste korraldamine <p>Võimalikud õppekäigud</p>	

- külastused muuseumitesse ja teemakeskustesse
- osalemine Võnnu kogukonna ja Kastre valla üritustel
- kohtumised erialaspetsialistidega
- kino- ja teatrikülastused

9. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>1) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;</p> <p>2) esitab kuuldu ja loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;</p> <p>3) teeb kuuldu ja loetu kohta nii suulise kui ka kirjaliku kokkuvõtte;</p> <p>4) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keealaseid probleemülesandeid ja osaleb diskussioonides;</p> <p>5) põhjendab ning avaldab viisakalt ja asjakohaselt arvamust ja seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>6) märkab tekstides ja suhtluses tehtavaid keelevelikuid;</p> <p>7) kasutab asjakohaseid suulise ja kirjaliku suhtlemise tavasid ja võimalusi.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>1) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;</p> <p>2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus</p> <p>Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebipõhised suhtluskanalid: jututoad, blogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väarikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele. Aktuaalse meediateksti kommenteerimine vestlusringis. Loetu kirjalik ja suuline vahendamine. Väitlus, väitluse reeglid.</p> <p>Teksti vastuvõtt</p> <p>Veebist teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning</p>

- 3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;
- 4) teeb järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust mõjutusvahendina;
- 5) hindab kriitiliselt sõnumi suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa;
- 6) võtab kokku ja konspekteerib tekste, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel, osutab arusaamatule;
- 7) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, kommenteerib, tõlgendab ning seostab oma kogemuste ja mõtetega;
- 8) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti vastuvõtmisel, analüüsimisel ja tõlgendamisel ning seoste loomisel.

Tekstiloome

- 1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet eri allikatest ja keskkondadest, valib kriitiliselt teabeallikaid ning osundab neid sobivas vormis;
- 2) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;
- 3) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;
- 4) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
- 5) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt,

selle põhjal järelduste tegemine. Sõnalise teksti seostamine pildilise teabega (foto, joonis, skeem). Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ning tõlgendamine. Peamised keelelised mõjutamisvõtted. Kriitiline lugemine.

Tekstiloome

Arutlusteema leidmine ja sõnastamine isikliku kogemuse või alustekstide põhjal. Teksti pealkirjastamine. Tekstilõik ja selle ülesehitus: väide, põhjendus, järeldus. Lõikude järjestamise põhimõtted ja võimalused. Teksti sidusus. Jutustava, kirjeldava ja arutleva tekstiosa tervikuks sidumine. Suhtluseesmärkide kaudu sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Tarbetekstide koostamine ja vormistamine: elulookirjeldus, seletuskiri, avaldus, taotlus. Teksti keeleline toimetamine: sõnastus- ja

vormistab korrektselt eri liike tekste (teabetekstid, sh kindla eesmärgiga ülevaated, kokkuvõtted ja lühiaurimused; meediatekstid, sh uudis, intervjuu; arvamustekstid, sh kirjand, kommentaar, arvamislugu; avaliku suhtluse tekstid, sh avaldus, seletuskiri);

6) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga, vahendab kuulnud ja loetud tekste sobiva pikkuse ja täpsusega, viidates allikale;

7) kirjutab suhtlussituatsiooni sobivaid tekste, arvestab teksti vastuvõtjat, järgib õigekirjanorme, kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid ja sõnavara;

8) kasutab kirjutamisel mitmeid keeleallikaid ja teeb saadud teabe põhjal teadlikke keelevelikuid.

Keeleteadlikkus

1) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest, kirjeldab ja mõistab eesti keele eripära, kujunemist ja rolli teiste keelte taustal, suhestab keeli teadlikult;

2) suhtub mõistvalt eesti keelt teise keelena kõnelejatesse, on toetav vestluspartner;

3) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhimõtteid, kasutab õigekirjakorrektorit;

4) kasutab eesti kirjakeelt avalikult esinedes ning õppides;

5) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, lauseehituse peajooni;

6) tunneb peamisi lausetarindeid ja varieerib neid kirjutades korrektsel ja

lausestusvigade parandamine.

Keeleteadmiste rakendamine töös tekstidega.

Keelekujundite kasutamine tekstiloomes: konteksti sobivad ja sobimatud kujundid.

Keeleteadlikkus

Keeleuueendus ja keele areng: võimalused ja ohud. Keelesugulus, soome-ugri ja indoeuroopa keeled. Eesti keele eripära ning võrdlus teiste keeltega.

Häälikuõpetus ja õigekiri

Poolitamine, sealhulgas võõrsõnade ja nimede poolitamine. Arvuti keelekorrektori kasutamine.

Sõnavaraõpetus

Keelendite stiilivärving, seda mõjutavad tegurid. Fraseologismid, nende stiilivärving. Sõnavara täiendamise võimalused: sõnade tuletamine, liitmine ja tehissõnad. Sagedamini

<p>sobival viisil, sh kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet;</p> <p>7) kasutab ja mõistab tekstis erineva stiiliväärtusega sõnu ja väljendeid, tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid;</p> <p>8) kirjeldab õpitud metakeele piires tekstide ülesehituslikku ja grammatilist ning sõnavaralist eripära;</p> <p>9) kasutab teadlikult mitmesuguseid keeleallikaid, tunneb sõnaartikli ülesehitust, märke ja märgendeid, leiab teavet õigekirja, vormimoodustuse ja tähenduse kohta.</p>	<p>esinevad tuletusliited.</p> <p><u>Vormiõpetus ja õigekiri</u></p> <p>Muutumatu sõnade kokku- ja lahkukirjutamise põhireeglid.</p> <p><u>Muud õigekirjateemad</u></p> <p>Algustäheõigekiri: nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid. Kohad ja ehitised. Asutused, ettevõtted ja organisatsioonid, riigid ja osariigid. Perioodikaväljaanded. Teosed, dokumendid ja sarjad. Ajaloosündmused. Üritused. Kaubad. Tsitaatsõnade märkimine kirjas. Võõrnimede õigekiri ja vormimoodustus. Lühendamise põhimõtted ja õigekiri, lühendite käänamine. Arvuti keelekorrektori kasutamine.</p>
--	---

Põhimõisted

Veebisuhtlus, jututuba, blogi, kommentaarid, keeleviisakus- ja väarikus, anonüümsus, väitlus. Tarbetekstid (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri). Algtekst, tekstilõigu ülesehitus (väide, põhjendus, järeldus), jutustav, kirjeldav ja arutlev tekst. Keeleuuendus, keelesugulus, soome-ugri ja indoeuroopa keeled. Poolitamine, keelekorrektor (arvuti), sõnatuletus, tehissõnad, tuletusliited, muutumatud sõnad, nimi, nimetus, pealkiri, tsitaatsõnad, võõrnimed, lühendamine.

Võimalikud praktilised tööd

- väitlus päevakorralisel teemal (ettevalmistatud)
- osalemine taskuhäälingus klassidevahelise koostööna
- konkursid ja olümpiaadid
- keelevõistlused (kooli õpilaste vaheline)
- referaadi koostamine
- essee kirjutamine päevakorralisel teemal
- meedianädala korraldamine
- kohaliku kultuuri tutvustamine teistele põhikooli klassidele

Võimalikud õppekäigud

- külastused muuseumitesse ja teemakeskustesse
- osalemine Võnnu kogukonna ja Kastre valla üritustel
- kohtumised erialaspetsialistidega
- kino- ja teatrikülastused

2.2. Kirjandus

Kirjandus on alates 5. klassist eraldi õppeaine, milles õpilane arendab oma lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ja verbaalset loomevõimet. Ilukirjanduse ja rahvaluule lugemise, analüüsi ja tõlgendamise kaudu kujundab õpilane oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, arendab enda mõtte- ja tundemaailma. Kirjandusõpetus toetab õpilase isiksuse kujunemist, individuaalse ja kogukondliku identiteedi määratlemist, laiemalt aga kultuuri eripära ja mitmekülgsuse teadvustamist.

Lugemis- ja tekstitoimingud on kirjandusõpetuse loomulik ja vajalik alus, sest kirjandust saab õppida vaid lugedes. Eesmärgistatud lugemine, eri lugemisviiside ja -mudelite kasutamine, lugemisülesannete täitmine, oma lugemisoskuse hindamine ja lugemiskogemuse jagamine toetab õpilase kujunemist oskuslikuks lugejaks. Põhikooli kirjandusõpetuses loetakse õpilastele lähedasi ja olulisi teemasid käsitlevaid ilukirjandusteoseid, mis aitavad mõista inimestevahelisi suhteid ja arendada empaatiavõimet, kujundada õpilase lugemisharjumusi ning tugevdada tema sisemist motivatsiooni lugeda. Tehnoloogiliselt laienenud lugemisvõimaluste hulgast valib õpilane endale sobivad, tundes paberraamatu kui peamise trükise kõrval ka audio- ja e-raamatute kasutamise ning sisu omandamise spetsiifikat.

Järk-järgult kirjanduse väljendusvahendeid tundma õppides ja muid tekstist arusaamist toetavaid oskusi omandades jõuab õpilane teose kui terviku tähendusvälja mõistmiseni ja selle väärtustamiseni. Eri liiki ilukirjandustekste, nii tervikteoseid kui ka tekstikatkendeid lugedes saab õpilane erinevaid lugemis- ja analüüsikogemusi, arendab oma interpreteerimis- ja sünteesivõimet, täiendab oma keelepädevust, sh sõnavara ja õigekeelsust, suhestab ennast aktuaalsete eluliste teemade ja probleemidega, kujundades seeläbi mina- ja maailmapilti. Tekstianalüüsi ja -tõlgendamise oskus on põhikooli kirjandusõpetuse põhieesmärk, mis on lahutamatu kirjanduse poeetika tundmisest, sealhulgas kujundlikkuse

mõistmisest selle mitmetähenduslikkuses ja terviklikkuses. Ilukirjandusteose eritlemiseks peab õpilane valdama metakeelt kui tööriistakasti, mis avaks talle poeetilise teksti väljenduslikud võtted ja tähenduste paljususe.

Kirjandusteoste valiku põhikriteeriumideks on kunstiväärtus, humanistlik suunitlus ning positiivne mõju õpilastele, teoses püstitatud probleemide aktuaalsus õpilaste kõlblisel kasvatamisel ning sallivuse kujundamisel. Samuti peetakse teoste valikul silmas õpilaste eakohaseid psühholoogilisi ja intellektuaalseid võimeid ning huvisid. Lugemisvara valikul arvestatakse eesti ja maailmakirjanduse, klassikalise ja tänapäeva kirjanduse ning eri žanre esindavate luule-, proosa- ja draamateoste põhjendatud proportsioone, nais- ja meesautorite esindatust ning kooliastmele kohaseid teemavaldkondi. Tervikteoste valikul võib õpetaja jagada soovitusi, arvestades nii õpilaste eelistusi, huvisid kui ka lugemisvõimet. Põhikoolis on kohustuslik lugeda igas klassis vähemalt neli tervikteost, kuid soovitus on lektüüriraamatute arvu võimaluse korral suurendada ja õpilasi valikutesse kaasata.

Kultuuri järjepidevust ja põlvkondlikku sidusust silmas pidades peab tervikteoste soovituslik valik sisaldama rohkesti eesti väärtkirjandust (sh tüvitekste, klassikateoseid), mida käsitletakse ühiselt. II kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka E. Raua „Kalevipoja“ adaptatsioon, E. Bornhöhe „Tasuja“, J. Krossi „Mardileib“, F. R. Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ või muud eesti muinasjutu- või muistendikogumikud. III kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka A. Kitzbergi „Libahunt“, E. Vilde „Pisuhänd“, O. Lutsu „Kevade“, A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“ ja A. Kiviräha „Rehepapp“. Eesti luule esindusautorid põhikoolis on L. Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel ja L. Tungal.

Et toetada paikkondlikku identiteeti ja teadvustada rahvapärимuse rolli kultuuris, pööratakse kirjandusõpetuses tähelepanu regionaalsele kirjandusele ja folklooripärandile. Traditsioonilist folkloorikäsitlust tuleb tänapäevastada, et õpilane mõistaks paremini pärimuskultuuri olemust ja funktsioone, suudaks õpituga paremini suhestuda ning tajuks, et folkloor on elav ja ajas muutuv nähtus. Pärimuskultuuri tundmine õpetab õpilast väärtustama ja hoidma rahvus- ja omakultuuri.

Kirjandustundides tegeleb õpilane ka aimetekstidega, mis on seotud kirjanike ja teiste kultuurilooliselt tähenduslike isikutega (nt elulugu, intervjuu autoriga), ja meediatekstidega, mis vahendavad kirjandusteoste kohta arvustavaid seisukohti (nt raamatututvustus, arvustus, blogi). Kultuuriloolised tekstid avavad identiteeti kujundavaid asjaolusid, aitavad mõista minevikku ja olevikku, kujundavad ajaloo- ja kultuuriteadvust. Ühtlasi õpib õpilane tundma teose kirjanduslikku ja ajaloolist konteksti ning autorist lugejani kulgevat kirjandusprotsessi. Kirjandusteoste üle arutlemiseks ja nende sügavuti mõistmiseks peab õpilane tundma kirjandusteaduslikku mõistestikku ja kirjanikega seotud kultuuriloolist tausta. Eelkõige on tähtis, et säiliks lugemishuvi ja areneksid tõlgendusoskused, kuid selleks on tarvis ka faktiteadmisi ja mõistevaramut.

Õppeprotsessis pakutakse õpilasele rohkesti omaloomingulisi, sealhulgas kirjandusteoste, teiste tekstidele ja oma elamustele tuginevaid kirjutamiskogemusi, et ergutada ja väärtustada loovust ning tuua esile oma isikupära ja anne. Eneseväljendusoskuse igakülgse arendamise huvides analüüsib õpilane tekste ja katsetab omaloomingut nii kirjalikult kui ka suuliselt. Suulised sooritusülesanded, sh jutustamine ja esitamine on olulised just jagamis- ja tagasisidekogemuse saamiseks. Loominguline eneseväljendus kirjanduse õppimisel hõlmab muu hulgas suhtlemist veebikeskkondades, info hankimist ja kriitilist hindamist, digitaalse sisu loomist, selle muutmist ja taasesitamist.

Kirjandusõpetuse kaudu suunatakse õpilast mõistma kunstiliikide vahelisi seoseid, avastama viise, kuidas kirjanduslikud süžeed, karakterid, teemad ja motiivid leiavad kasutamist ning edasiarendamist teatris, filmis, muusikas ja kujutavas kunstis. Kirjandus lõimub eeskätt keeleõpetusega, aga ka kõikide teiste õppeainetega ning toetab õppesisu ja õpitulemuste kaudu õppekava üldpädevuste kujundamist ja läbivate teemade käsitlemist. Läbivate teemade käsitlemise iseloom, sügavus ja raskuspunkt on klassiti erinev ning paljuski seotud kirjandustekstide valikuga.

2.2.1. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

II kooliaste (5.-6. klass)	III kooliaste
Õpilane:	Õpilane:

<p>1) õpib tundma kirjandust ja pärimust rahvuskultuuri osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;</p> <p>2) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>3) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet;</p> <p>4) õpib tundma ilukirjandusteose poeetikat, iseloomustab ja võrdleb teose tegelasi, kirjeldab süžeed ja olustikku ning sõnastab peamõtte, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;</p> <p>5) loeb, analüüsib ja mõistab jõukohase keerukusega eri žanris laste- ja noortekirjandust nii eesti kui ka maailmakirjandusest, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;</p> <p>6) rikastab lugedes oma mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.</p>	<p>1) süvendab oma arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel, tunneb ning väärtustab rahvuskultuuri traditsioone ja pärimust;</p> <p>2) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>3) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;</p> <p>4) õpib mitmekülgsemalt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;</p> <p>5) loeb, analüüsib, tõlgendab ja mõistab nii eakohast noortekirjandust kui ka eri žanrites eesti ja maailmakirjanduse klassikat, loeb</p>
---	--

	<p>luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;</p> <p>6) rikastab lugedes oma mõtlemis- ja väljendusoskust, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.</p>
--	--

2.2.2. Õppeainete õpitulemused ja õppesisu

II kooliaste (5.-6. klass)

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt kaheksa tervikteost;</p> <p>2) loeb ladusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist;</p> <p>3) tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust;</p> <p>4) loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi;</p> <p>5) kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad;</p> <p>6) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri;</p> <p>7) õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri;</p> <p>8) eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning</p>	<p>Põhimõisted</p> <p>ajalooline jutustus, epiteet, ilukirjandus, kõnekäänd, luule, metafoor, muinasjutt, muistend, mõistatus, näidend, proosa, pärimus, seiklusjutt, valm, vanasõna, võrdlus, teose teema, teose keskne mõte, teose probleem, konflikt, tsitaat, pea- ja kõrvaltegelane, sündmuse kirjeldamine (toimumise aeg ja koht, sündmuste järjekord, põhjused, tagajärjed), jutustaja</p> <p>Soovituslik kirjandus</p> <p>Võimalused praktilisteks töödeks</p> <p>- paaristöona raamatu</p>

<p>olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;</p> <p>9) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust;</p> <p>10) koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte;</p> <p>11) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;</p> <p>12) iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;</p> <p>13) järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut;</p> <p>14) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta;</p> <p>15) kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste;</p> <p>16) osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd;</p> <p>17) esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;</p> <p>18) mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele;</p> <p>19) jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;</p> <p>20) jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal;</p>	<p>põhjal ettekande tegemine</p> <ul style="list-style-type: none"> - draamateksti kohandamine ja selle lavastamine - konkurssidel osalemine <p>Võimalused õppekäikudeks</p> <ul style="list-style-type: none"> - õppekäigud kultuuriloolistesse kohtadesse ja muuseumitesse - teatri- ja kinokülastused - ainetunnid raamatukogus - kohtumised kirjanikega
---	--

21) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.	
--	--

III kooliaste

Õpitulemused	Õppesisu (sh võimalused praktilisteks töödeks ja õppekäikudeks)
<p>1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kahteteist loetud tervikteost;</p> <p>2) loeb ladusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi;</p> <p>3) loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;</p> <p>4) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;</p> <p>5) selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast;</p> <p>6) kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes;</p> <p>7) eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;</p> <p>8) leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi;</p>	<p>Põhimõisted</p> <p>algriim, arvustus, ballaad, biograafia, draama, dramaatika, eepika, eepos, haiku, isikustamine, jutustus, komöödia, kordus, kõnekäänd, lõppriim, lüürika, metafoor, muinasjutt, muistend, mõistatus, müüt, novell, ood, parallelism, regivärss, reisikiri, romaan, siire, sonett, žanr, tragöödia, vabavärss, vanasõna</p> <p>Võimalused praktilisteks töödeks ja õppekäikudeks</p> <ul style="list-style-type: none"> - paaristööna raamatuettekande tegemine - konkurssidel osalemine - pärimuse kogumine ja talletamine - biograafia põhjal näidendi kirjutamine ja lavastuse

<p>9) toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi;</p> <p>10) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;</p> <p>11) teeb kokkuvõtte teose süžeeest, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;</p> <p>12) analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga;</p> <p>13) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;</p> <p>14) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes;</p> <p>15) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;</p> <p>16) kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;</p> <p>17) hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid;</p> <p>18) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd;</p> <p>19) koostab ja esitab loetud teose, mõne</p>	<p>loomine</p> <ul style="list-style-type: none"> - Loomekohviku korraldamine ja sellel osalemine - õppekäigud kultuuriloolistesse kohtadesse ja muuseumitesse - teatri- ja kinokülastused - ainetunnid raamatukogus - eesmärgistatud linnakülastus (nt Tartu)
---	---

kultuurinähtuse või oma kultuurikogemusese põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara; 20) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust; 21) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.	
--	--

2.3. Eesti keel teise keelena

Muu kodukeelega II ja III kooliastme õpilased õpivad eesti keelt teise keelena eesmärgiga lõimuda Eesti ühiskonda ning tulla edukalt toime nii koolis kui ka väljaspool kooli. Eesti keele kui teise keele maht on Võnnu Keskkooli põhikooli õppekavas 15 tundi II ja 15 tundi III kooliastmes, mis jaotub võrdselt - 5 tundi igas klassis.

Eesti keel on paljudele muu kodukeelega õpilastele emakeele kõrval esimene õpitav keel. Seetõttu on eriti oluline õppe huvitavus ja jõukohasus, et tekiks ja säiliks õpimotivatsioon. Samal põhjusel õpivad I kooliastme muu emakeelega õpilased üldjuhul eesti keelt koos klassiga.

II ja III kooliastme õppetöös kasutatakse tänapäevaseid ja kaasahaaravaid õppematerjale ning autentseid lugemis- ja kuulamistekste, mis hoiavad õpilasi kursis ühiskonnas toimuvaga ja tekitavad eesti keele kasutamise soovi. Keeletundides kasutatakse inspireerivaid aktiivõppemeetodeid, mis toetavad eri õpistiiliga õpilasi, võimaldavad õpilastel keelt eesmärgipäraselt kasutada ja aitavad luua keelest süsteemse arusaamise.

Õppeprotsessis arendatakse õpilaste õpioskusi, oskust teha koostööd ja töötada iseseisvalt ning kasutada tõhusaid keeleõppevõtteid. Kasutatakse keelekeskkonna võimalusi: õpilasi suunatakse jälgima eestikeelset meediat, suhtlema eesti keeles väljaspool koolitunde, osalema eestikeelsetel üritustel, kutsutakse tundidesse eestikeelseid külalisi jmt. Eesti keelt õppides väärtustatakse ka teisi keeli ja kultuure, eriti õpilaste päritolukultuuri.

Eesti keele kui teise keele õppes keskendutakse järgmistele teemavaldkondadele:

- 1) mina ja teised;
- 2) kodu ja lähiümbrus;
- 3) Eesti ja maailm;
- 4) igapäevaelu;
- 5) õppimine ja töö.

Iga valdkonnaga tegeldakse korduvalt vastavalt õpilaste keeleoskustasemele, kogemustele, huvidele ning vajadustele. Eesti keele tunnis suheldakse eesti keeles. Vajaduse korral kohandab õpetaja oma keele tasemekohaseks ja/või jagab toetavaid selgitusi. Eesti keele kui teise keele õpetaja teeb koostööd teiste õppeainete õpetajatega, et toetada keeleliselt teiste ainete omandamist ning aidata õpilastel näha ainetevahelisi seoseid. Eesti keele kui teise keele õpetamisel lähtutakse ainevaldkonna üldpõhimõtetest ning vajadusel ning lähte keeletaseme sobivuse korraldatakse õpe mitme klassi õpilasi koondavalt.

2.3.1. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

II kooliaste	III kooliaste
<p>Eesti keel teise keelena keeleoskuse tase on 6. klassi lõpus määratud riiklikus õppekavas järgmiselt:</p> <p>*Kuulamine A 2.2 tasemel</p> <p>*Lugemine A2.2 tasemel</p> <p>*Rääkimine A 2.2 tasemel</p> <p>*Kirjutamine A2.2 tasemel</p> <p>6. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B1-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:</p> <p>1) saab aru kirjalikest ja suulistest tekstidest;</p>	<p>Eesti keel teise keelena keeleoskuse tase on 9. klassi lõpus määratud riiklikus õppekavas järgmiselt:</p> <p>*Kuulamine B 1.2 tasemel</p> <p>*Lugemine B 1.2 tasemel</p> <p>*Rääkimine B 1.2 tasemel</p> <p>*Kirjutamine B 1.2 tasemel</p> <p>9. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B2-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:</p> <p>1) mõistab konkreetsetel ja abstraktsel teemal tekste;</p>

<p>2) väljendab ja põhjendab oma arvamust, räägib oma kogemustest ja kavatsustest, tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;</p> <p>3) kasutab leitud infot suhtlusülesannete täitmiseks;</p> <p>4) koostab isiklikke lihtsaid eri tüüpi tekste;</p> <p>5) on kursis mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;</p> <p>6) tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;</p> <p>7) tunneb ja järgib üldisi viisakusnorme.</p>	<p>2) suhtleb loomulikult ja ladusalt erinevatel teemadel;</p> <p>3) väljendab, põhjendab ja kaitseb oma seisukohti;</p> <p>4) loob sidusaid ja loogilisi eri tüüpi tekste eri teemadel;</p> <p>5) on üldiselt kursis Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud olulisemate üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;</p> <p>6) tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;</p> <p>7) teadvustab eesti kultuuri suhtlustavade eripära ning arvestab neid suhtluses.</p>
--	---

6. -7. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>6. klassi õpilane:</p> <p>1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;</p> <p>2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest;</p> <p>3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;</p> <p>4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;</p> <p>5) leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad, voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt;</p> <p>6) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu;</p> <p>7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest</p>	<p>Mina ja teised</p> <p>Suhtlemine kaaslastega, tunded ja emotsioonid, teistega arvestamine, toimetulek rasketes olukordades, abi ja toetamine, heategevus, suhted koolis ja peres, kiusamine ja vägivald.</p> <p>Elu linnas ja maal</p> <p>Ttegevused erinevatel aastaegadel;</p>

ning teatmeteostest;

8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;

9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;

10) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;

11) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;

12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;

13) vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid; 14) avaldab arvamust tuttavatel teemal ja põhjendab oma seisukohta;

15) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, avaldus, ankeet;

16) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel;

17) valdab põhisõnavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber;

18) tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi;

19) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;

20) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

7. klassi lõpetaja õpiväljundid osaoskuste kaupa:

Kuulamine

Saab aru vahetus suhtlussituatsioonis kuuldust, kui vestlus on tuttavatel igapäevaeluga seotud teemal.

Saab aru loomuliku tempoga kõnest, kui hääldus on selge ja tuttav.

lemmikloomad

(hoolitsemine ja tähtsus), keskkonnahoid ja looduskaitse.

Eesti ja maailm

Ilm ja kliima; kultuur ja traditsioonid, riiklikud tähtpäevad; meedia (teater, ilukirjandus, ajakirjandus, televisioon, filmikunst, muusika, raadio),

Euroopa riigid ja nende kultuur

Vaatamisväärsused, muuseumid, sambad; maailmaimed.

Igapäevaelu

Rahatarkus

Taaskasutus, raha teeminime, suveks tööle, õpilasmalev, vabatahtlikud; liiklusvahendid; tehnika (nutiseadmed); käitumine avalikes kohtades (toidu- ja riidepoes, kohvikus, restoranis).

Õppimine ja töö

<p>Lugemine</p> <p>Loeb ja mõistab mitme leheküljelisi lihtsa sõnastusega faktipõhiseid tekste (nt kirjad, veebiväljaanded, infovoldikud, kasutusjuhendid).</p> <p>Suudab leida vajalikku infot teatmeteostest ja internetist.</p> <p>Oskab kasutada kakskeelseid tõlkesõnastikke.</p> <p>Rääkimine</p> <p>Oskab lihtsate seostatud lausetega rääkida oma kogemustest ja kavatsustest.</p> <p>Kasutab õpitud väljendeid ja lausemalle õigesti; spontaanses kõnes esineb vigu.</p> <p>Hääldus on selge ja kõne ladus, kuid suhtlust võib häirida ebaselge intonatsioon.</p> <p>Kirjutamine</p> <p>Oskab kirjutada õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, milles väljendab oma mõtteid ja arvamusi.</p> <p>Suhtleb online vestlustustes. · Oskab kasutada piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus).</p> <p>Koostab erinevaid teabetekste (nt kuulutus)</p>	<p>Ametid ja töökohad (elukutse valik, elukestev õpe); huvid ja fännlus.</p> <p>Vaba aeg</p> <p>Meelelahutus (kinos, teatris, kontserdil), reisimine Eestis ja maailmas.</p> <p>Tervis ja tervislik eluviis</p> <p>Tervise eest hoolitsemine; toitumine; füüsiline, sotsiaalne ja vaimne tervis; sõltuvused.</p> <p>Grammatika</p> <p>Nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses, suur ja väike algustäht, omadussõnade võrdlusastmed (sh lühike ülivõrre), verbi rektsioon, i-mineviku tegusõnad ja nende rektsioon, tingiv kõneviis, umbisikuline tegumood, lõpetamata ja lõpetatud tegevus (sihitise käänded), arvsõna vormid, liide -gi/-ki, kaassõnad.</p>
---	---

8. - 9. klass

Õpitulemused	Õppesisu
<p>1) kasutab teadlikult eesti keele oskuse arendamiseks keelekeskkonna võimalusi;</p> <p>2) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust;</p> <p>3) jälgib vilunud kõnelejate elavat mõttevahetust ning saab aru selgelt struktureeritud diskussioonist;</p> <p>4) jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte;</p> <p>5) saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbe- ja meediatekstidest;</p> <p>6) jälgib ja mõistab eakohaste arvamus- ja probleemartiklite arutluskäiku;</p> <p>7) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, analüüsib nende sisu ja mõistab sõnumit;</p> <p>8) suhtleb ettevalmistuseta küllaltki lodusalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule;</p> <p>9) osaleb arutelus, väljendub selgelt ja üksikasjalikult mitmesugustel teemadel, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi;</p> <p>10) peab selgelt struktureeritud ettekande, toob esile olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumendid;</p> <p>11) kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks avaldus, motivatsioonikiri, elulookirjeldus, seletuskiri, e-kiri, ning vormistab need korrektselt;</p>	<p>I ja II kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:</p> <p>- Mina ja teised - Huvid ja võimed. Tugevused ja nõrkused. Iseloom. Tervis. Suhted sõpradega ja lähikondsetega.</p> <p>- Kodu ja lähiümbrus - Kodu ja koduümbrus. Kodukoha tuntumad vaatamisväärsused. Igapäevased kodused tööd ja tegevused. Perekondlikud sündmused ja tähtpäevad.</p> <p>- Kodukoht Eesti - Eesti asukoht ja sümboolika, riigikord, tähtpäevad ja kultuuritavad, vaatamisväärsused. Elu linnas ja maal. Ilmastikunähtused. Loodus ja käitumine looduses. Looduskaitse.</p> <p>- Riigid ja nende kultuur - Eesti riigi sümboolika,</p>

<p>12) kirjutab jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis;</p> <p>13) kirjutab arutlevaid tekste, esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte;</p> <p>14) kirjutab raamatu-, filmi- või teatriarvustuse;</p> <p>15) valdab üldsõnavara, väljendub selgelt, täpselt ja varieeruvalt;</p> <p>16) valdab grammatika tarindeid;</p> <p>17) häädab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;</p> <p>18) arvestab keeleliste vahendite valikul suhtluse eesmärki, partnerit ja olukorda;</p> <p>19) ühendab lausungid selgelt ja loogiliselt sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;</p> <p>20) järgib õigekirjareegleid.</p>	<p>tähtpäevad ja kombed.</p> <p>Mõned tuntumad sündmused ja saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast.</p> <p>- Igapäevaelu. Õppimine ja töö - Koolitee, koolielu. Tee küsimine ja juhamine. Hügieeni- ja toitumisharjumused ning tervislik eluviis.</p> <p>Suhtlemine teeninduses ja arsti juures. Ametid ja kutsevalik.</p> <p>- Vaba aeg - Huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid. Meediavahendid. Reklaam. Kultuuriline mitmekesisus.</p>
---	---